

TRAFİK KANUNU

Karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri göstermek amacıyla 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu çıkarılmıştır.

KURULLAR, KURULUŞLAR, KOMİSYONLAR, GÖREV VE YETKİLERİ

a- Karayolları Güvenliği Yüksek Kurulu : Kurul, Başbakan'ın başkanlığında yılda iki defa toplanır. Trafik Hizmetleri Başkanlığınca hazırlanarak, Karayolu Güvenlik Trafiği Kurulunca uygun görülen önerileri değerlendirerek karara bağlar ve kararlarının yaşama geçirilmesi için gerekli koordinasyon önemlerini belirler. Kurulun sekreteryası görevi Emniyet Genel Müdürlüğüne aittir.

b- Karayolu Trafik Güvenliği Kurulu : Kurul, Emniyet Genel Müdürlüğü Trafik Hizmetleri Başkanının başkanlığında ayda bir toplanır. Trafik hizmetlerinin çağdaş ve güvenli bir şekilde yürütülmesi amacıyla önerilen veya katılacak temsilcilerce önerilecek önlemlerin uygulanma birliğini tartışarak karara bağlar.

c- Emniyet Genel Müdürlüğü : Trafik Kanununa göre; araçları, araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücüleri ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin, kurallara uyup uymadığını, trafik düzenlemelerinin ve çeşitli tesislerin yasa hükümlerine uygun olup olmadığını denetlemek,
Duran ve akan trafiği düzenlemek ve yönetmek,
El koyduğu trafik kazalarında trafik kazası tespit tutanağı düzenlemek,
Trafik kazası sonucunda hastalanan veya yaralananların bakımlarını sağlayacak tedbirlerin, süratle alınmasına yardımcı olmak ve yakınlarına haber vermek,
Araçların tescil işlemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek,
Sürücünün belgelerini vermek,
Ülke çapında taşıtların ve sürücülerin sicillerini tutmak, teknik ve hukuki değişikliklerini işlemek, istatistik bilgileri toplamak ve değerlendirmek,
Trafik kazalarının oluş nedenleri ile ilgili tüm unsurları kapsayan istatistik verileri ve bilgilerini toplamak, değerlendirmek, sonuçlarına göre gereken önlemlerin alınmasını sağlamak ve ilgili kuruluşlara teklifte bulunmak,
Hasar tazminatı ödemelerini hızlandırmak amacıyla sigorta şirketlerince istenecek gerekli bilgi ve belgeleri vermek.

d- Karayolları Genel Müdürlüğü : Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırarak,
Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,
projeleri incelemek ve onaylamak,
Trafik araç ve tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,
Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,
Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında gerekli önleyici teknik tedbirleri almak,
Araçların ağırlık kontrollerini yapmak ve aykırı görülen hususlar hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek,
Tescile bağlı araçların muayenelerini yapmak.

e- Milli Eğitim Bakanlığı : Motorlu araç sürücülerinin yetiştirilmesi için sürücü kursları açmak, özel sürücü kursu açılmasına izin vermek, bunları her safhada denetlemek,
Kurslarda eğitilenlerin sınavlarını yapmak, başarılı olanlara sertifika verilmesini sağlamak,
Okul öncesi, okul içi ve okul dışı trafik eğitimini düzenleyen trafik genel eğitim planı hazırlamak ve ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak uygulamak.

f- Sağlık Bakanlığı : Trafik kazaları ile ilgili ilk ve acil yardım hizmetlerini planlamak ve uygulamak, Kazalarda yaralananların en kısa zamanda sağlık hizmetlerinden istifadelerini temin etmek üzere, karayolları üzerinde ilk yardım istasyonları kurmak, bu istasyonlara gerekli personeli, araç ve gereci sağlamak, Her ilde trafik kazaları için eğitilmiş sağlık personeli ile birlikte yeteri kadar ilk ve acil yardım ambulansı bulundurmak.

g- Ulaştırma Bakanlığı : Trafik Kanunu açısından karayolu taşımasına ilişkin gerekli koordinasyonu sağlamak.

h- Tarım Orman Köy işleri Bakanlığı : Trafik düzeni ve güvenliği açısından ana orman yolları ile gerekli görülen orman yollarında işaretlemeler yaparak tedbirler almak ve aldırarak, Köy yollarında trafik düzeni ve güvenliği açısından gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak, tedbir almak ve aldırarak.

i- Belediyeler : Yapım ve bakımından sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmak,

Gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmak,

Karayolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalışmalarda gerekli tedbirleri almak, aldırarak ve denetlemek,

Karayolunda trafik için tehlike teşkil eden engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek şekilde işaretlemek veya ortadan kaldırmak,

Çocuklar için trafik eğitim tesisleri yapmak veya yapılmasını sağlamak.

j- İl ve İlçe Trafik Komisyonları : İl sınırları içinde yerel ihtiyaç ve şartlara göre trafik düzeni ve güvenliğini sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almak,

Trafiğin düzenli bir şekilde akımını sağlamak bakımından alt yapı hizmetleri ile ilgili tedbirleri almak, trafikle ilgili sorunları çözümlenmek, bütün ülkeyi ilgilendiren Trafik Güvenliği Yüksek Kurulu'nun müdahalesini gerektiren hususları İçişleri Bakanlığına iletmek,

Belediye sınırları içinde ticari amaçla çalıştırılacak yolcu ve yük taşıtları ile motorsuz taşıtların çalışma şekli ve şartları, çalıştırılabileceği yerler ile güzergahlarını tespit etmek ve sayılarını belirlemek,

Otopark olmaya uygun boş alan, arazi ve arsaları geçici otopark yeri olarak ilan etmek ve bunların sahiplerine izin vermek,

İl Trafik Komisyonunun başkanı Vali, İlçe Trafik Komisyonunun başkanı ise Kaymakam'dır.

İl ve İlçe Trafik Komisyonlarının kararları valinin onayı ile yürürlüğe girer.

GENEL TANIMLAR

TRAFİK : Yayaların, hayvanların ve araçların karayolları üzerindeki hal ve hareketleridir.

KARAYOLU (YOL): Trafik için , kamunun yararlanmasına açık olan arazi şeridi, köprüler ve alanlardır.

GEÇİŞ ÜSTÜNLÜĞÜ : Görev sırasında, belirli araç sürücülerinin can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmamak şartı ile trafik kısıtlama veya yasaklarına bağlı olmamalıdır.

GEÇİŞ HAKKI : Yayaların ve araç kullananların diğer yaya ve araç kullananlara göre, yolu kullanmak sırasındaki öncelik hakkıdır.

DURMA : Her türlü trafik zorunlulukları (kırmızı ışık, yetkililerin dur işareti, yol kapanması gibi) nedeni ile aracın durdurulmasıdır.

DURAKLAMA : Trafik zorunlulukları dışında araçların insan indirmek ve bindirmek amacı ile kısa bir süre için durdurulmasıdır.

PARKETME : Araçların, durma ve duraklaması gereken haller dışında bırakılmasıdır.

TRAFİK KAZASI : Karayolu üzerinde hareket halinde olan bir veya birden fazla aracın karıştığı ölüm, yaralanma ve zararlı sonuçlanmış olaydır.

MÜLK : Devlete, kamuya, gerçek yada tüzel kişilere ait olan taşınmaz mallardır.

YERLEŞİM YERİ (BİRİM) : Kendisine ulaşan karayolları üzerinde sınırının, başlangıç ve bitimi bir işaret levhası ile belirlenmiş olan yerleşme, çalışma ve barınma amacı ile insanların yararlandıkları yapı ve tesislerin bir arada bulunduğu ve karayolu trafiğine etkileri tespit edilmiş olan il, ilçe, köy veya mezra gibi yerlerdir.

ARAÇ : Karayollarında kullanılabilen, motorlu, motorsuz ve özel amaçlı taşıtlar ile iş makineleri ve lastik tekerlekli traktörlerin genel adıdır.

TAŞIT : Karayolunda insan, hayvan ve yük taşımaya yarayan araçlardır.

SÜRÜCÜ : Karayolunda, motorlu veya motorsuz bir aracı sevk ve idare eden kişidir.

ŞOFÖR : Karayolunda, ticari olarak tescil edilmiş bir motorlu taşıtı süren kişidir.

YOLCU : Aracı kullanan sürücü ile hizmetliler dışında araçta bulunan kişilerdir.

HİZMETLİ : Araçlarda, sürücü hariç, araç veya taşıma hizmetlerinde süreli veya süresiz çalışan kişiler ile iş makinelerinde sürücülerden gayri kişilerdir.

YAYA : Araçlarda bulunmayan, karayolunda hareketsiz veya hareket halinde bulunan insanlardır.

TRAFİK İŞARETLERİ : Trafiği düzenleme amacı ile kullanılan işaret levhaları, ışıklı ve sesli işaretler, yer işaretlemeleri ile trafik zabıtası veya diğer yetkililerin trafiği yönetmek için yaptıkları hareketlerdir.

TRAFİKTEN MEN : Trafik zabıtasınca, bu Kanunda belirtilen hallerde araçla ilgili belgelerin alınması ve aracın belirli bir yere çekilerek trafikten alıkonulmasıdır.

KARAYOLU İLE İLGİLİ TANIMLAR

İKİ YÖNLÜ KARAYOLU : Taşıt yolunun her iki yönündeki taşıt trafiği için kullanıldığı karayoludur.

TEK YÖNLÜ KARAYOLU : Taşıt yolunun yalnızca bir yöndeki taşıt trafiği için kullanıldığı karayoludur.

BÖLÜNMÜŞ KARAYOLU : Bir yöndeki trafiğe ait taşıt yolunun bir ayırıcı ile belirli şekilde diğer taşıt yolundan ayrılması ile meydana gelen karayoludur.

ERİŞME KONTROLLÜ KARAYOLU (Otoyol-Ekspres yol): Özellikle transit trafiğe tahsis edilen, belirli yerler ve şartlar dışında giriş ve çıkışın yasaklandığı, yaya, hayvan ve motorsuz araçların girmediği, ancak, izin verilen motorlu araçların yararlandığı ve trafiğin özel kontrole tabi tutulduğu karayoludur.

GEÇİŞ YOLU : Araçların bir mülke girip çıkması için yapılmış olan yolun karayolu üzerinde bulunan kısmıdır

BAĞLANTI YOLU : Bir kavşak yakınında karayolu taşıt yollarının birbirine bağlanmasını sağlayan, kavşak alanı dışında kalan ve bir yönlü trafiğe ayrılmış olan karayolu kısmıdır.

TAŞIT YOLU (Kaplama): Karayolunun genel olarak taşıt trafiğince kullanılan kısmıdır.

BİSİKLET YOLU : Karayolunun, sadece bisikletlerinin kullanmalarına ayrılan kısmıdır.

YAYA YOLU (Yaya kaldırımı) : Karayolunun taşıt yolu kenarı ile gerçek veya tüzel kişilere ait mülkler arasında kalan ve yalnız yayaların kullanımına ayrılmış olan kısmıdır.

BANKET : Yaya yolu ayrılmamış karayolunda, taşıt yolu kenarı ile şev başı veya hendek iç üst kenarı arasında kalan ve olağan olarak yayaların ve hayvanların kullanacağı, zorunlu hallerde de araçların faydalanabileceği kısmıdır.

PLATFORM : Karayolunun, taşıt yolu (kaplama) ile yaya yolu (kaldırım) veya banketinden oluşan kısmıdır.

ANAYOL : Ana trafiğe açık olan ve bunu kesen karayolundaki trafiğin bu yolu geçerken veya bu yola girerken, ilk geçiş hakkını vermesi gerektiği işaretlerle belirlenmiş karayoludur.

TALİ YOL : Genel olarak üzerindeki trafik yoğunluğu bakımından bağlandığı yoldan daha az önemde olan yoldur.

TEHLİKELİ EĞİM : Araçların emniyetle seyrine devam için, vites küçültmeyi gerektiren uzunluk veya açıda yol eğimidir.

KAVŞAK : İki veya daha fazla karayolunun kesişmesi veya birleşmesi ile ortak alandır.

KAVŞAK ORTAK ALANI : Kavşaklarda, kavşağı teşkil eden kollardan ayrı ayrı yaklaşıldığında, kavşaktaki geometrik veya fiziki değişikliğin başladığı çizgiler ile çevrelenmiş alandır.

YAYA GEÇİDİ : Taşıt yolunda, yayaların güvenli geçebilmelerini sağlamak üzere, trafik işaretleri ile belirlenmiş alandır.

OKUL GEÇİDİ : Genel olarak okul öncesi, ilk öğretim ve orta dereceli okulların çevresinde özellikle öğrencilerin geçmesi için, taşıt yolundan ayrılmış ve bir trafik işareti ile belirlenmiş alandır.

ALT GEÇİT : Karayolunun, diğer bir karayolu veya demiryolunu alttan geçmesini sağlayan yapısıdır.

ÜST GEÇİT : Karayolunun, diğeri bir karayolu veya demiryolunu üstten geçmesini sağlayan yapıdır.

DEMİRYOLU GEÇİDİ (Hemzemin Geçit) : Karayolu ile demiryolunun aynı seviyede kesiştiği bariyerli veya bariyersiz geçitlerdir.

ADA : Yayaların geçmesi ve durmalarına, taşıtlardan inip binmelerine yarayan, trafik akımını ve trafik güvenliğini sağlama amacı ile yapılmış olan, araçların bulunamayacağı, koruyucu tertibatla belirlenmiş bölüm ve alandır.

AYIRICI : Taşıtların veya yol bölümlerini birbirinden ayıran, bir taraftaki taşıtların diğeri tarafa geçmesini engelleyen veya zorlaştıran karayolu yapısı, trafik tertibatı veya gereçtir.

ŞERİT : Taşıtların bir dizi halinde güvenle seyredebilmeleri ve taşıtların ayrılmış bir bölümü veya boyuna işaretlemelerle ayrılmamış olsa bile motorlu araç dizisinin hareketine yeterli genişlikte olmak şartıyla taşıtların yolunu bölünebileceği boyuna dilimlerin herhangi biridir.

PARKYERİ (Otopark) : Araçların park etmesi için kullanılan açık veya kapalı alandır.

KARAYOLU ÜZERİ PARKYERİ : Taşıtların yolundaki veya buna bitişik alanlardaki park yeridir.

KARAYOLU DIŞI PARKYERİ : Karayolu sınır çizgisi dışında olan ve bir geçiş yolu veya servis yolu ile taşıtların yoluna bağlanan park yeridir.

DURAK : Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının yolcu ve hizmetlileri bindirmek, indirmek gayesiyle duraklamaları için işaretlerle belirlenmiş yerdir.

GARAJ : Araçların genellikle uzun süre durmaları için kullanılan bakım ve servisinin de yapılabileceği kapalı veya açık olan yerlerdir.

TERMİNAL : İnsan veya eşya taşımalarında araçların indirme, yükleme, boşaltma, aktarma yaptıkları ve ayrıca bilet satışı ile bekleme, haberleşme, şehir ulaşımı ve benzeri hizmetlerin de sağlandığı yerdir.

SERVİS İSTASYONU : Araçların bakım, onarım ve servislerin yapıldığı açık veya kapalı yerdir.

AKARYAKIT İSTASYONU : Araçların esas itibarıyla akaryakıt, yağ, basınçlı hava, ve yedek malzeme ihtiyaçları ile ayrıca, kişilerin ilk yardım ihtiyaçlarının da sağlandığı yerdir.

MUAYENE İSTASYONU : Araçların niteliklerini tespit ve kontrol edebilecek cihaz ve personel bulunan ve teknik kontrolü yapılan yerdir.

ARAÇ TARTI İSTASYONU : Araçların yüklü veya yüksüz olarak sabit veya taşınabilir cihazlarla tartıldığı yerdir.

ARAÇLARA İLİŞKİN TANIMLAR

OTOMOBİL : Yapısı itibarıyla, sürücüsünden başka en çok yedi oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıttır. Bunlardan taksimetre veya tarife ile yolcu taşıyanlara “taksi otomobil”, adam başına ücretle yolcu taşıyanlara “dolmuş otomobil” denir.

MİNİBÜS : Yapısı itibarıyla, sürücüsünden başka sekiz ile ondört oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıttır.

OTOBÜS : Yapısı itibarıyla sürücüsünden başka en az onbeş oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıttır.

Trolleybüsler de bu sınıfa girerler.

KOMYENET : İzin verilebilen azami yüklü ağırlığı 3500 Kg.’ı geçmeyen ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır.

KAMYON : İzin verilebilen azami yüklü ağırlığı 3500 kg.’dan fazla olan ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu taşıtlardır.

ÇEKİCİ : Römork ve yarı römorkları çekmek için imal edilmiş olan yük taşımayan motorlu taşıttır.

ARAZİ TAŞITI : Karayollarında yolcu veya yük taşıyabilecek şekilde imal edilmiş olmakla beraber, bütün tekerlekleri motordan güç alan veya alabilen motorlu taşıttır.

MOTOSİKLET : İki veya üç tekerlekli sepetli veya sepetsiz motorlu taşıttır.

MOTORLU BİSİKLET : Silindir hacmi 50 santimetre küpü geçmeyen, içten patlamalı motorla donatılmış ve imal hızı saatte 50 km’den az olan bisiklettir.

BİSİKLET : En çok üç tekerleği olan ve üzerinde bulunan insanın adale gücü ile pedal veya el ile tekerleği döndürmek suretiyle hareket eden ve yolcu taşımalarında kullanılmayan motorsuz taşıttır.

LASTİK TEKERLEKLİ TRAKTÖR : Belirli şartlarda römork ve yarı römork çekebilen, ancak ticari amaçla taşımada kullanılmayan tarım aracıdır.

İŞ MAKİNELERİ : Yol inşaat makineleri ile benzeri tarım, sanayi, bayındırlık, milli savunma ile çeşitli kuruluşların iş ve hizmetlerinde kullanılan, iş amacına göre üzerine çeşitli ekipmanlar monte edilmiş, karayolunda insan, hayvan, yük taşımada kullanılmayan motorlu araçlardır.

ÖZEL AMAÇLI TAŞIT : Özel amaçla insan veya eşya taşımak için imal edilmiş olan ve itfaiye, cankurtaran, cenaze, radyo, sinema, televizyon, kütüphane, araştırma araçları çekmek veya taşımak, kaldırmak gibi özel işlerde kullanılan motorlu araçtır.

OKUL TAŞITI : Genel olarak okul öncesi, ilköğretim ve orta dereceli okulların öğrencileri ile sadece gözetici ve hizmetlilerin taşınmalarında kullanılan taşıttır.

KAMU HİZMETİ TAŞITI : Kamu hizmeti için yük veya taşınması yapan bütün taşıtlardır.

PERSONEL SERVİS TAŞITI : Herhangi bir kamu ve kuruluşu veya özel veya tüzel kişilerin personelini bir akit karşılığı taşıyan şahıs veya şirketlere ait minibüs ve otobüs türündeki ticari araçlardır. Kamu kurum ve kuruluşları ile özel ve tüzel kişilere ait araçların kendi personelini veya yolcusunu taşıma işi bu tanımın kapsamına girmez.

UMUM SERVİS ARACI : Okul taşıtları ile personel servis araçlarının birlikte değerlendirilmesidir.

KAMP TAŞITI : Yük taşımada kullanılmayan, iç dizayn tatil yapmaya uygun teçhizatlarla donatılmış, hizmet edebileceği kadar yolcu taşıyabilen motorlu taşıttır.

RÖMORK : Motorlu araçla çekilen insan veya yük taşımak için imal edilmiş motorsuz taşıttır.

YARI RÖMORK : Bir kısmı motorlu taşıt veya araç üzerine oturan, taşıdığı yükün ve kendi ağırlığının bir kısmı motorlu araç tarafından taşınan römorktür.

HAFİF RÖMORK : Azami yüklü ağırlığı 750 kg.'ı geçmeyen römork veya yarı römorktür.

TAŞIT KATARI : Karayolunda bir birim olarak seyretmek üzere birbirine bağlanmış taşıttır.

TAŞIMA SINIRI (Kapasite) : Bir aracın güvenle taşıyabileceği en çok yük ağırlığı veya yolcu ve hizmetli sayısıdır.

GABARİ : Araçların, yüklü veya yüksüz olarak karayolunda güvenli seyirlerini temin amacı ile uzunluk genişlik ve yüksekliklerini belirleyen ölçüdür. (Genişlik:2,5 m ; Yükseklik:4 m)

AZAMI AĞIRLIK : Taşıttın güvenle taşıyabileceği azami yük ile birlikte ağırlığıdır.

YÜKSÜZ AĞIRLIK : Üzerinde insan veya eşya (yük- bulunmayan ve akaryakıt deposu dolu olan bir aracın taşınması zorunlu alet, edevat ve donatımı ile birlikte toplam ağırlığıdır.

YÜKLÜ AĞIRLIK : Bir taşıttın yüksüz ağırlığı ile taşımakta olduğu sürücü, hizmetli, yolcu ve eşyanın ağırlığıdır.

DİNGİL AĞIRLIĞI : Araçlarda aynı dingile bağlı tekerleklerden, karayolu yapısına aktarılan ağırlıktır. (Tek dingil: 10 ton, iki dingil 18 ton)

AZAMI DİNGİL AĞIRLIĞI : Araçların karayolu yapılarından güvenle ve yapıya zarar vermeden geçebilmeleri için saptanan toplam ağırlıktır.

KARAYOLU YAPISI VE TRAFİK İŞARETLERİNİN KORUNMASI

Meydana gelen tehlike ve engeller, ilgili kuruluşlar ve zabıta ortadan kaldırır, bozukluk ve eksiklikler yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşlarca derhal giderilir, zarar karşılıkları ve masrafları sorumlulara ödetilir. Uymayanlara para cezası verilir.

TRAFİK İŞARETLERİ

- 1- Trafik görevlisinin işaretleri
- 2- Işıklı trafik işaretleri
- 3- Trafik işaret levhaları
- 4- Yol çizgileri
- 5- Diğer işaretleme elemanları

Trafik işaretlerinin bu sıralaması aynı zamanda bunlara uymadaki öncelik sıralamasıdır. Sesli veya yazılı ışıklar; araç trafiğine göre yayaların hareketlerini düzenleyen ışıklar olup yayalara hitap eder.

Trafik işaretlerinin standart, anlam, nitelik ve nicelikleri ile diğer esasları İçişleri Bakanlığı'nın görüşü alınarak Bayındırlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle gösterilir.

1- Trafik Görevlisinin İşaretleri

- a-** Trafik görevlisinin her iki kolunu veya sağ veya sol kollarından birini yere paralel olarak yana açtığı durumda; kollar doğrultusundaki araçlara **geç**, ön ve arka doğrultusundaki araçlara **dur** demektir.
- b-** Trafik görevlisinin sağ veya sol kolundan birini havaya kaldırması durumunda, bütün yönlerdeki araçlara **dur** demektir. Yani bütün yollar trafiğe kapalıdır.
- c-** Görevli kişinin kırmızı ışığı sallaması, ışığı yönelttiği doğrultudaki karayolunu kullananlar için **dur** demektir.
- d-** Görevli kişinin kısa sesli tek veya fasıllı düdük işareti **uyarma**, uzun sesli tek veya fasıllı düdük işareti **dur** demektir.
- e-** Trafiği hızlandırma işareti; Trafik polisi, hızlandırmak istediği yöne sol yada sağ yanı dönük olarak, o yönde bulunan kolunu yere paralel olacak şekilde ve dirsekten kırmak suretiyle eline kadar olan kısmı yukarıya kaldırıp, tekrar yere paralel hale getirir.
- f-** Trafiği yavaşlatma işareti; Trafik polisi, yavaşlatmak istediği yöne cephesi dönük durur ve sağ yada sol kolunu (trafiğin akış yönüne göre- omuzdan, yere paralel oluncaya kadar kaldırıp 45 derece ile 90 derece arasında seri olarak yavaş yavaş sallar.

2- Işıklı Trafik İşaretleri

- a- Kırmızı Işık:** Aksini gösteren bir işaret yoksa hiçbir yöne hareket edilmez.
- b- Kırmızı – Sarı Işık:** Yol trafiğe açılmak üzeredir, harekete hazırlanılır.
- c- Yeşil Işık:** Yol trafiğe açıktır, aksine bir işaret yoksa durmadan geçilir.
- d- Sarı Işık:** Yol trafiğe kapanmak üzeredir, emniyetle duramayacak kadar yaklaşmış olan araçlar geçebilir, diğer araçlar durmak zorundadır.
- e- Fasıllı Yanıp Sönen Sarı Işık:** Uyarı anlamındadır. Bu yerin yavaş ve dikkatli geçilmesini bildirir.
- f- Fasıllı Yanıp Sönen Kırmızı Işık:** Mutlak duruş yapılmasını ve gidilecek yolun açık ve müsait olduğu görüldükten sonra yeniden hareket edilmesini bildirir.
- g- Işıklı Oklar:** Dönüşleri düzenler. Ok yönünde dönüş yapacak olan sürücülerin ışıklı okun yeşil yanmasını beklemelerini bildirir.
- h- Yazılı ve sesli ışık:** Araç trafiğine göre yaya trafiğini düzenler ve yayalara hitap eder.

3- Yol Çizgileri

- a- Kesik yol çizgileri:** Trafik kurallarına uymak şartıyla sürücülerin, yol ve trafik durumuna uygun olduğunda, öndeki araçları geçmek için şerit değiştirebileceğini gösterir
- b- Devamlı yol çizgileri:** İki şerit ve iki yönlü karayolunda, dönemeç tepe üstü, kavşak yaya ve okul geçidi, demiryolu geçidi, dar köprü ve tünel gibi yerlerin yaklaşımında şerit değiştirilemeyeceğini ve öndeki araçların geçilemeyeceğini belirler.
- c- Devamlı ve kesik yol çizgileri:** Yan yana çizilmiş devamlı ve kesik yol çizgilerinin bulunduğu yerlerde sürücüler, manevra başlangıcında kendilerine en yakın olan çizginin anlamına göre davranırlar.
- d- Yan yana iki devamlı çizgi(Paralel devamlı çizgi):** Bu çizgi, yolu bölünmüş yol durumuna getirdiğinden bu çizgi boyunca karşı yönün kullandığı şeritlere girilmez
- e- Yön Okları:** Özellikle kavşak yaklaşımalarında gidilecek veya dönülecek yöne göre zamanında uygun şeride girilmesini gösteren çizgilerdir.
- f- Yaya Geçidi Çizgileri:** Yayaların karşıdan karşıya güvenle geçmelerini sağlamak amacıyla taşıt yolu üzerine çizilen çizgilerdir.
- g- Park Yeri Çizgileri:** Araçların duracakları yerleri belirlemek amacıyla park yerlerine çizilen çizgilerdir.
- h- Azami Hız Sınırı:** Taşıt yolu üzerine yazılan sayılar bu yol kesimindeki azami hızı gösterir.
- ı- Park Yasağı Çizgileri:** Park etmenin yasaklandığı kesimlerde bordür taşlarına veya kaplama üzerine çizilen çizgilerdir.

4- Yol Üstü Çizgileri

Geçilmez. Bu çizginin geçiş amacıyla dahi hiçbir zaman ihlal edilmemesi gerekir. Bir yönde geçiş. Kesik çizgi tarafındaki taşıtlar bu çizgileri geçiş amacıyla ihlal edilebilirler. Ancak sürekli çizi tarafındaki taşıtlar geçiş amacıyla bu çizgileri ihlal edemezler. Dur çizgisi. Bu çizgiye geldiğinizde mutlaka durmalısınız. Kavsak okları. Kavşaklara yaklaşımda hangi şeritlerdeki taşıtların hangi yöne döneceklerini belirtir.

Kısıtlanmış alan. Çapraz çizgilerle taranmış alana girilmemelidir. Park yapılmaz hattı. Bu şekilde işaretlenmiş alanlara park yapılmamalıdır. Yaya geçidi. Yaya geçitlerinde yayaların geçişlerine izin verilmelidir. Gerekli durumlarda bu çizgiye geldiğinizde mutlaka durmalısınız. Şerit ayırma çizgisi. Aynı veya ters yönlü trafik akışı olan şeritleri ayırmada kullanılabilir. Geçişlerde bu çizgi gerektiğinde ihlal edilebilir.

5- Diğer İşaretleme Elemanları

Diğer İşaretleme elemanları ise; kenar taşları, oto korkulukları, bordür taşları vb. gibi elemanlardır. Düz yol kesimlerinde kenar taşları arasında 50 m mesafe vardır.

KARAYOLUNDA ARAÇ SÜRME YASAĞI

1- Uyuşturucu ve keyif verici maddeleri almış olarak karayolunda araç sürmek yasaktır. Bu hükme uymayanlar derhal araç kullanmaktan men olunur ve mahkemeye sevk edilir. Mahkemece hafif para, 6 ay hafif hapis ve sürücü belgesinin iptali ile cezalandırılır.

2- Hususi otomobil sürücüleri kanlarındaki alkol miktarı en çok 0,50 promil olacak kadar alkol alarak araç kullanabilirler. Diğer araç sürücülerinin alkollü araç kullanmaları yasaktır. Bu kurallara uymayanlar, geriye doğru 5 yıl içinde birinci defa 6 ay, ikinci defada da 2 yıl süre ile sürücü belgeleri elinden alınır. para ve 15 ceza puanı ile cezalandırılır. Ayrıca bu sürücüler eğitime tabi tutulurlar. Üçüncü defa tekrarı halinde bu sürücüler, 6 ay hapsolünurlar; psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesi sonrası 5 yıl geçtikten sonra uygun olanlara sürücü belgesi iade edilir. Uygun olmayanlara ise sürücü belgesi verilmez. Alkollü olarak ölümlü yada yaralamalı trafik kazasına neden olunması halinde ağır kusurun varlığı kabul edilir.

3- Sürücü belgesi olmayanların veya sürmeye yetkili oldukları araçlar dışındaki araçları karayolunda sürmesi yasaktır. Geçerli sürücü belgesi olmadan trafiğe çıkanlara para cezası ile birlikte ilk tespit 1-2 ay, tekrarı halinde 2-3 ay hapis cezası verilir. 18 yaşındaki küçükler için bu ceza, aynı sürelerle çocuk ıslah evlerinde ıslah edilmek suretiyle yerine getirilir.

4- Ticari amaçla yük ve yolcu taşıyan motorlu araç sürücülerinin veya bir yarar karşılığında sürücülük yapanların 24 saatlik herhangi bir süre içinde; toplam olarak 9 saatten ve devamlı olarak 5 saatten fazla araç sürmeleri yasaktır. 5 saatlik devamlı sürmeden sonra en az 30 dakika dinlenmek zorunludur.

Otobüs, kamyon ve çekici araçlarında çalışma, sürme, dinlenme sürelerinin tespit takograf cihazı ile yapılır.

Sürücü ve yolcular toplu taşıma araçlarında sigara içemez.

KARAYOLUNUN KULLANILMASI KURALLARI

Aksine bir işaret bulunmadıkça bütün sürücüler araçlarını;

- 1- Gidiş yönüne göre yolun en sağından sürmek,
- 2- Çok şeritli yollarda, yol ve trafik durumuna göre hızının gerektirdiği şeritten sürmek,
- 3- Şerit değiştirmeden önce, gireceği şeritteki araçların emniyetle geçmesini beklemek,
- 4- Trafiği aksatacak veya tehlikeye sokacak şekilde şerit değiştirmemek,
- 5- Gidişe ayrılan şeritlerden en soldakini sürekli olarak işgal etmemek,
- 6- İki yönlü dört veya daha çok şeritli yollarda, aksine bir işaret bulunmadıkça motosiklet, otomobil, minibüs, kamyonet ve otobüs dışındaki araçları sürenler, geçme ve dönme dışında, en sağ şeritten sürmek zorundadırlar.

Sürücülerin;

- 1- Geçme, dönme, duraklama ve park etme gibi haller dışında şerit değiştirmeleri,
- 2- İki şeridi birden kullanmaları,

- 3- Kavşaklara yaklaşırken yerleşim yerleri dışında 150 m, yerleşim yerleri içinde 30 m mesafe içinde ve kavşaklarda şerit değiştirmeleri,
- 4- İşaret vermeden şerit değiştirmeleri,
- 5- Bölünmüş yollarda, karşı yönden gelen trafik için ayrılmış yol bölümüne girmeleri,
- 12- Dört veya daha fazla şeritli ve iki yönlü yollarda, karşı yönden gelen trafik için ayrılan yol kısmına girmeleri,
- 4- İki yönlü ve üç şeritli yollarda en sol şeride girmeleri, yasaktır.

Karşı yönden gelen trafik için ayrılan yol bölümüne girme yasağı;

- a) Bölünmüş yollarda karşı yöndeki trafik için ayrılan yol bölümüne girmeleri,
- b) İki yönlü ve üç şeritli yollarda en sol şeride girmeleri,
- c) İki yönlü ve dört veya daha fazla şeritli yollarda karşı yöndeki trafik için ayrılan yol bölümüne girmeleri yasaktır.

Trafik işaretlerine ve işaretçilerine uyma mecburiyeti;

Araç ve hayvan sürücüleri ile yayalar karayolunu kullanırken:

- a) Trafiği düzenlemeye ve denetlemeye yetkili üniformalı ve özel işaret taşıyan görevlilerin uyarı ve işaretlerine,
- b) Işıklı ve sesli trafik işaretlerine,
- c) Trafik işaret levhaları, tertipleri ve yer işaretlemelerine,
- d) Trafik güvenliği ve düzeni ile ilgili olarak Karayolları Trafik kanununun da ve bu yönetmelikte gösterilen diğer kural, yasal zorunluluk ve yükümlülükler uymak zorundadırlar.

HIZ KURALLARI

Sürücüler, hızlarını;

- 1- Kullandıkları aracın cinsine,
- 2- Yük durumuna,
- 3- Yol durumuna,
- 4- Hava ve görüş durumuna,
- 5- Trafik durumuna, göre ayarlamak zorundadırlar. Şehirlerarası karayollarında 90km/s, otoyollar da 120 km/s hızı geçmemek üzere, araçların hız sınırları aşağıya çıkarılmıştır. İçişleri Bakanlığı hız sınırını otomobiller için 20 km/s arttırabilir.

TÜRKİYE'DE ARAÇLARIN UYMASI GEREKEN YASAL HIZ SINIRLARI

TÜRKİYE'DE ARAÇLARIN UYMASI GEREKEN YASAL HIZ SINIRLARI				
ARAÇ CİNSİ	YERLEŞİM YERİ İÇİNDE	YERLEŞİM YERİ DIŞINDA		OTOYOLLARDA
		ŞEHİRLERARASI	BÖLÜNMÜŞ YOLLARDA	
Otomobil (M1), (M1G),	50	90	110	120
Minibüs (M2),	50	80	90	100
Otobüs (M2-M3),	50	80	90	100
Kamyonet (N1), (N1G)	50	80	85	95
(Ek satır: RG-21/3/2012-28240)	50	85	100	110
Panelvan (N1)				
Kamyon (N2-N3),	50	80	85	90
Çekici (N2-N3)				
Motosiklet (L3)	50	80	90	100
Motosiklet (L4, L5, L7)	50	70	80	80
Motorlu bisiklet (L1, L2, L6)	30	45	45	Giremez
Motorsuz bisiklet				

TÜRKİYE'DE ARAÇLARIN UYMASI GEREKEN YASAL HIZ SINIRLARI				
ARAÇ CİNSİ	YERLEŞİM YERİ İÇİNDE	YERLEŞİM YERİ DIŞINDA		OTOYOLLARDA
		ŞEHİRLERARASI	BÖLÜNÜMÜŞ YOLLARDA	
(Değişik satır: RG-17/4/2015-29329) Tehlikeli maddetaşıyan araçlar (Belgelerinde aksine bir hüküm yoksa)	30	50	60	70
(Ek satır: RG-17/4/2015-29329) Özel yük taşıma izin belgesi veya özel izin belgesi ile karayoluna çıkan araçlarda (Belgelerinde aksine bir hüküm yoksa)	30	50	50	60
Lastik tekerlekli traktörler	20	30	40	Giremez
Arızalı bir aracı çeken araçlar	20	20	30	40
İş makineleri	20	20	20	Yolun yapım, bakım veya işletilmesinden sorumlu kuruluştan izin alınmadan giremez

- Zorunlu haller dışında şehirlerarası karayolunu kullanan motorlu araçlarda, araç cinsi gözetilmeksizin asgari hız sınırı 15 km. 'dir
- Araçlara römork veya yarı römork takıldığında azami hız sınırından saatte 10 km. düşülmesi gerekir.
- Tehlikeli madde taşımaya mahsus olup, boş olarak trafiğe çıkarılan araçlar, kendi sınıflarına giren araçlara ait hızla sürülebilirler. Servis (ayak freni bozuk olan araçları çeken araçlar, saatte 15 km. den fazla hızla sürülemezler.

Sürücüler:

- 1- Kavşaklarla yaklaşırken,
- 2- Dönemeçlere girerken,
- 3- Tepe üstlerine yaklaşırken,
- 4- Yaya ve okul geçitlerine yaklaşırken,
- 5- Devamlı dönemeçli yollarda ilerlerken,
- 6- Demiryolu geçitlerine yaklaşırken,
- 7- Tünelere yaklaşırken,
- 8- Dar köprü ve menfezlere yaklaşırken,
- 9- Yapım, bakım ve onarım çalışmaları yapılan yol kesimlerine yaklaşırken hızlarını azaltmak zorundadırlar.

Aksine bir karar veya işaret yok ise, azami hız sınırı %10' a kadar aşılabilir. Öndeki aracı geçme sırasında geçme şartlarının mecbur kılması nedeniyle hız sınırı aşılabilir, bir suç oluşturmaz.

Hız sınırlarını % 30'dan fazla aşan sürücülerden, suçun işlendiği tarihten geriye doğru 1 yıl içerisinde aynı kuralı 5 defa ihlal ettiği tespit edilenlerin sürücü belgeleri 1 yıl süre ile geri alınır. Bu süre sonunda psiko-teknik değerlendirmeden ve psikiyatri uzmanının muayenesinden geçilerek sürücü belgesi almasına mani olmadığı anlaşılanların belgeleri iade edilir.

Hız sınırlarının aşılp aşılmadığını, tespit etmekte kullanılan cihazların yerini tespit veya cihazları bulunduranlar hafif para cezası ve 4 aydan 6 aya kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılırlar, cihazlarına el konulur.

TAKİP MESAFESİ

Sürücüler, önlerinde giden araçları, kendi araçlarının km. cinsinden saatteki hızının en az yarısı kadar metre mesafesinden takip etmek zorundadırlar. Örneğin, 90 km./s hızla giden bir aracın öndeki aracı takip mesafesi 45m. dir.

- Takip mesafesi aynı zamanda, takip eden aracın 2 saniyede kat edeceği yol uzunluğu kadardır. Bu sürenin tespitinde, 88-89 yöntemi kullanılır. (Bu sayılar aralıksız söylendiğinde aradan iki saniye geçmektedir).
- Kol ve grup halinde araç kullananlar, araçları arasında diğer araçların güvenle gidebilecekleri açıklıklar bulundurmamak zorundadırlar. Bu açıklıkların ölçüsü takip mesafesinden az olamaz.
- Tehlikeli madde taşıyan araç sürücüleri, yerleşim yerleri dışında diğer araçları 50 m. den daha yakın takip edemezler.

ÖNDEKİ ARACI GEÇME KURALI

Sürücülerin önlerinde giden aracı geçmeleri için;

1. Arkasından gelen bir başka sürücünün geçmeye başlamamış olmasına,
2. Önünde giden sürücünün bir başka aracı geçme niyetini belirten uyarma işaretini vermemiş bulunmasına.
3. Gececeği aracın hızıyla, geçme esnasındaki kendi hızını da dikkate alarak, iki yolda da karşıdan gelen trafik dahil, yolu kullananların tümü için tehlike veya engel yapmadan geçme için kullanacağı şeridin yeteri kadar ilerisinin görüşe açık ve boş olmasına,
4. Geçişin, geçilen araçlar için bir güçlük yaratmayacak şekilde ve araçlarının bu geçişe uygun durumda bulunmasına **dikkat etmeleri mecburidir.**

ÖNDEKİ ARACI GEÇMENİN YASAK OLDUĞU YERLER

Sürücüler;

1. Geçmenin herhangi bir trafik işaretiyle yasaklandığı yerlerde,
2. Köprülerde, tünellerde, kavşaklarda, demiryolu geçitlerinde, görüşün yetersiz olduğu tepe üstü ve virajlarda, önlerindeki araçları geçmeleri yasaktır.

Sağa dönüşler:

1. Dönüş işareti vermeye,
2. Sağ şeride veya işaretle dönüş izni verilen şeride girmeye,
3. Hızını azaltmaya,
4. Dar bir kavisle dönüş yapmaya **mecburdurlar.**

Sola dönüşler:

1. Dönüş işareti vermeye,
2. Yolun gidişe ayrılmış olan kısmının soluna yanaşmaya,
3. Hızını azaltmaya,
4. Dönüş başlamadan, varsa sağdan gelen taşıtlara ilk geçiş hakkını vermeye,
5. Dönüş sırasında, karşıdan gelen ve emniyetle duramayacak kadar kavşağa olan araçların geçmesini beklemeye,
6. Gireceği yolun gidişe ayrılan kısmına girmek üzere, arkadan gelen ve sola dönecek diğer taşıtları engellemek için dönüşünü geniş kavisle yapmaya,
7. Dönüş sırasında ilk geçiş hakkını, kurallara uygun olarak karşıya geçen yayalara, varsa bisiklet yolundaki bisikletlere vermeye **mecburdurlar.**

Araç sürücülerinin:

- 1- Bağlantı yollarında geri gitmeleri,
- 2- Tek yönlü yollarda, duraklama veya park manevrası dışında geri gitmeleri,
- 3- İki aracın emniyetle geçemeyeceği kadar dar olan iki yönlü yol kesimlerinde, karşılama ve geçiş kolaylığı dışında, geri gitmeleri,
- 4- Daha geniş yollarda geriye giderken manevra dışında şerit değiştirmeleri,
- 5- Trafiği yoğun olan yollarda geriye dönmeleri **yasaktır.**

Trafik polisi, ışıklı trafik işaret cihazları veya trafik işaret levhaları bulunmayan kavşaklarda;

- 1- Bütün araçlar geçiş üstünlüğüne sahip araçlara görev anındayken öncelik verir.
- 2- Bütün sürücüler doğru geçmekte olan tramvay hattı bulunan yoldan geçen araçlara,
- 3- Bölünmüş yola çıkan sürücüler bu yoldan geçen araçlara,
- 4- Tali yoldan çıkan sürücüler anayoldaki sürücülere,
- 5- Dönel kavşak dışındaki sürücüler, dönel kavşak içindeki araçlara,
- 6- Bir iz veya mülkten karayoluna çıkan sürücüler, karayolundaki araçlara **ilk geçiş hakkını vermek zorundadır.**

ARKADAKİ ARACA YOL VERME

Geçilen araç sürücüsü, kendisini geçmek isteyen araçların işaretini alınca:

- 1- İki yönlü, iki şeritli yollarda taşıt yolunun sağ kenarına yakın gitmek,
- 2- Dörtten fazla şeritli ve bölünmüş yollarda bulunduğu şeridi izlemek,
- 3- Hızını artırmamak,
- 4- Dar taşıt yollarında, trafiğin yoğun olduğu karayollarında yavaş gitmek sebebiyle kendilerini geçmek isteyen araçlara geçme kolaylığı sağlamak, gerekirse yavaşlamak veya durmak zorundadır.

Sürücülerin arkadaki araca dönüş ışıklarıyla geç işareti vermeleri yasaktır.

Geçilen araç sürücülerinin, kendilerini geçmek isteyen sürücülere karşı yol vermemeleri, hız arttırmaları ve sola dönüşe geçmeleri yasaktır.

ARAÇLARIN MANEVRALARI (DÖNÜŞLER)

Sağa Dönüş

- a- Dönüş işareti verilir.
- b- Sağ şeride veya işaretle dönüş izni verilen şeride girilir.
- c- Hız azaltılır.
- d- Dar bir kavisle dönülür.
- e- Dönüş sırasında ilk geçiş hakkı, karşıya geçen yayalara, varsa bisiklet yolundaki bisikletlilere verilir.

Sola Dönüş

- a- Dönüş işareti verilir.
- b- Yolun gidişe ayrılan kısmının soluna yanaşılır.
- c- Hız azaltılır.
- d- Dönüş başlamadan önce sağdan ve karşıdan gelen taşıtlara ilk geçiş hakkı verilir.
- e- Geniş kavisle dönülür.
- f- Dönüş sırasında ilk geçiş hakkı, karşıya geçen yayalara varsa bisiklet yolundaki bisikletlilere verilir.
- g- Girilen yol çok şeritli ise, en sağ şerit dışında uygun bir şeride girilir.

Dönel Kavşaklarda Dönüş

- a- Dönüş işareti verilir.
- b- Hız azaltılır.
- c- Sol veya geriye dönülecekse, orta adaya yakın şeritten kavşağa girilir.
- d- Sağa dönülecekse orta adaya uzak şeritten kavşağa girilir
- e- Girilecek yola yaklaşıldığında sağa dönüş işaretiyle birlikte sağa yaklaşarak dönel kavşaktan çıkılır.
- f- Dönel kavşakta geriye dönülecekse, girilecek yola yaklaşmaya kadar bulunan şerit muhafaza edilir.

Geride Gitme ve Geride Dönüşler

Sürücülerin:

a- Bağlantı yolları, oto yollar ve tek yönlü yollarda (duraklama ve park manevrası dışında), dar taşıt yollarında geride gitme ve geride dönmeleri,

b- Manevra dışında geride giderken şerit değiştirmeleri,

c- Trafiği yoğun olan yollarda geride dönmeleri yasaktır.

Dönüş sırasında araç sürücülerini, yaya ve bisikletliler için yeşil ışık yanmakta iken, yaya ve bisiklet yolundan geçen yoksa veya yayalar uzakta iseler, ilk geçiş hakkını engellemek şartıyla dönüşlerine devam edebilirler.

Dönüşlerde, gidilen ve durulan şeridi değiştirmelerde sürücülerin niyetlerini önceden ve uygun bir zamanda ve mesafede, dönüş işareti vererek belirtmeleri, işaretlerini manevra süresince sürdürmeleri mecburidir. İşaret verildiği anda aniden şerit değiştirmek yasaktır.

Kamyon, otobüs, çekici, römork ve yarı römork takılı bir aracın geride manevrası sürücünün görüşüne açık alanda emniyetle yapılmıyor ise sürücü, aracın arkasında bir gözcü bulundurmak zorundadır.

Kamu hizmeti yolcu taşıtlarının duraklara giriş ve çıkışlarını kolaylaştırmak üzere gerekli hallerde ilerleyen ve buldukları yarden çıkacak veya şerit değiştirecek olan araç sürücülerini, manevralarını değiştirmek zorundadırlar.

KAVŞAKLARDA İLK GEÇİŞ HAKKI KURALLARI

Kavşağa yaklaşan sürücüler, kavşaktaki şartlara uyacak şekilde yavaşlamak, dikkatli olmak, geçiş hakkı olan araçların önce geğmesine imkan vermek zorundadırlar.

Trafik zabıtası veya trafik işaret levhası veya ışıklı işaret cihazları bulunmayan kavşaklarda;

1- Bütün sürücüler, geçiş üstünlüğüne sahip olan araçlara,

2- Doğru geçmekte olan tramvaylara,

3- Doğru geçen tramvay hattı bulunan karayoluna çıkan sürücüler, bu yoldan geçen araçlara,

4- Bölünmüş yola çıkan sürücüler bu yoldan gelen araçlara,

5- Tali yoldan anayola çıkan sürücüler anayoldan gelen araçlara,

6- Dönel kavşağa gelen sürücüler dönel kavşak içindeki araçlara,

7- Bir iz veya mülkten (geçiş yolundan) karayoluna çıkan sürücüler karayolundan gelen araçlara,

8- Dönüş yapan sürücüler, doğru geçmekte olan araçlara,

Kavşak kollarının trafik yoğunluğu bakımından farklı olduğu işaretlerle belirtilmemiş ise;

9- Motorsuz araç sürücülerini, motorlu araçlara,

10- Lastik tekerlekli traktör ve iş makinesi sürücülerini, diğer motorlu araçlara,

11- Motorlu araçlardan soldaki, sağdan gelen araca,

Kavşağa gelen sürücüler, kavşak giriş ve çıkışlarında kurallara uygun olarak karşıya geçen yayalara, geçiş hakkını vermek zorundadırlar.

İşıklı trafik işaretleri izin verse bile trafik akımı, kendisini kavşak içinde durmaya zorlayacak veya diğer doğrultudaki trafiğin geğişine engel olacak ise, sürücünün kavşağa girmeleri yasaktır.

Sürücünün kavşakta gereksiz olarak yavaşlamaları, durmaları, araçtan inmeleri veya araçlarının motorlarını durdurmaları yasaktır

GEÇİŞ ÜSTÜNLÜĞÜ

Görev sırasında belirli araç sürücülerinin, can ve mal güvenliğin tehlikeye sokmamak şartıyla trafik kısıtlama veya yasaklarına bağlı olmalarına geçiş üstünlüğü denir.

1- Ambulanlar

2- İtfaiye araçları

3- Polis araçları

4- Sivil savunma araçları

5- Koruyan ve korunan araçlar

- Geçiş üstünlüğüne sahip araçların 150 metreden görülür lambaları olmalıdır. 150 metreden duyulur sirenleri olmalıdır.

- Sarı tepeli lambalı araçlar geçiş üstünlüğüne sahip değildir. Sarı tepe lambası araçlara kendilerini belli etmek için takarlar diğer araç kullananlar da daha dikkatli araç kullanırlar.

GELEN TRAFİKLE KARŞILAŞMA HALİNDE GEÇİŞ KOLAYLIĞI SAĞLAMA KURALLARI

Araç sürücüleri;

- İki yönlü trafiğin kullanıldığı yollarda; karşı yönden gelen araçların hareketini zorlaştıran bir durum varsa, geçişi kolaylaştırmak için yer ayırmak, aracını sağ kenara yanaştırmak, gerekli hallerde sağa yanaşıp durmak,
- Tehlikeli eğimli yollarda karşılaşma hallerinde; çıkan araç için geçiş güç veya mümkün değilse, güvenli geçişi sağlamak üzere, inen araçlar, varsa önceden sığınma cebine girmek, sığınma cebi yoksa sağ tarafa yanaşıp durmak, çıkan araç için manevra imkanı bulunmadığının açıkça anlaşılması halinde de geri gitmek,
- Taşıt yolunun dar olduğu yerlerde aksini gösteren bir trafik işareti yoksa;
 - Motorsuz araçları sürenler motorlu araçlara,
 - Otomobil, minibüs, kamyonet, otobüs, kamyon, arazi taşıtı, LTT, iş makinelerini sürenler yazılış sırasına göre kendisinden önceliklere, geçiş hakkı vermek suretiyle geçiş kolaylığı sağlamak zorundadırlar.

DURMA – DURAKLAMA PARKETME KURALLARI

Durma;

Araçların; görevli kişilerce, verilen dur emrinde, sesli, işaretli dur emrinde veya kırmızı ışıktaki işaret levhalarına uyularak veya önündeki araçların durması ve arıza halleri gibi her türlü trafik mecburiyeti nedeni ile durdurulması halleri “Durma”dır.

Gereksiz olarak trafiği aksatacak, engelleyecek ve tehlikeye düşürecek şekilde araçların durdurulması yasaktır.

Duraklama;

Durma halleri dışında yolcu indirip bindirmek, yük yüklemek veya boşaltmak veya beklemek amacı ile araçların kısa süreler içinde durdurulması “Duraklama”dır.

Duraklama, bekleme amacıyla yapılıyorsa, bunun süresi en çok 5 dakikadır. Bu sürenin geçirilmesi park etme sayılır.

DURAKLAMANIN YASAK OLDUĞU YERLER

- Duraklamanın yasaklandığının bir trafik işaretiyle belirtilmiş olduğu yerlerde.
- Sol şeritte (raylı sistemin bulunduğu yollar hariç).
- Yaya ve okul geçitleri ile diğer geçitlerde.
- Kavşaklar, tüneller, rampalar ve bağlantı yollarında ve buralarda yerleşim merkezleri içinde 5 metre yerleşim merkezleri dışında 100 metre mesafede.
- Görüşün yeterli olmadığı tepe üstlerine yakın yerlerde ve dönemeçlerde.
- Duraklayan veya park eden araçların yanında.
- Otobüs ve taksi duraklarında.
- İşaret levhalarına, yaklaşım yönünde ve park izni verilen yerler dışında, yerleşim birimi içinde 15 metre, yerleşim birimi dışında 100 metre mesafede.
- Zorunlu haller dışında, yerleşim yerleri dışındaki karayollarında, taşıt yolu üzerinde duraklamak yasaktır.

İndirme – Bindirme Kuralları:

Araç sürücülerinin;

- Yolcularını aracın sol tarafından indirip-bindirmesi,
- Araç durmadan kapı açması,
- Kapıların kapanmasını beklemeden hareket etmesi, yasaktır.

PARK ETMENİN YASAK OLDUĞU YERLER

- A) Duraklamanın yasak olduğu yerlerde
- B) Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının duraklarını gösteren işaret levhalarına 15 m mesafe içinde
- C) Geçiş üstünlüğüne sahip araçların giriş ve çıkış yerlerine 15 m mesafe içinde
- D) Yangın musluklarına her iki yönden 5 m içinde
- E) Kamuya açık olan tesis ve iş yerlerinin giriş ve çıkış kapılarına her iki yönden 5m içinde
- F) Alt ve üst geçitlere 10 m mesafe içinde park etmek yasaktır

PARK ETMEDE YAPILMASI GEREKEN HUSUSLAR

- A) Aracın el freni çekilir (sabitleştirilir)
- B) Motor durdurulur
- C) Eğimli yollarda vites inişte geri yokuşta 1. vites takılır
- D) Aracın arka tekerlerine yolun eğilimine göre takoz konulur
- E) Araç terk edilirse camlar ve kapılar kilitlenir

- Duraklamanın yasak olduğu her yerde park etmek de yasaktır.
- Kavşaklarda park etme yasağı şehir içerisindeki kavşaklarda 30 metre, şehir dışında 150 metre park etmiş iki araç arasında 1,5 metre olmalıdır.

ARAÇLARIN IŞIKLARI

Araçlar geceleri veya sis, kar şiddetli yağmur ve yeterli derecede aydınlatılmamış tünel gibi görüşün yetersiz olduğu yer, zaman ve hallerde ışıklarını yakmak zorundadır.

Uzağı Gösteren Işıklar(uzun huzmeli farlar);

- 1- Yerleşim birimleri dışındaki karayollarında geceleri seyrederken,
- 2- Yeterince aydınlatılmamış tünellere girerken,
- 3- Benzeri yer ve hallerde,

Sürücüler, geceleri, yakın ilerisi görülmeyen kavşak,dönemeç ve tepe üstlerine yaklaşırken, yakın ve uzağı gösteren ışıkları ardı ardına ve sıra ile yakarak gelişlerini haber vermek zorundadır.

Yakını Gösteren Işıklar;

- 1- Karşılaşmalarda,
- 2- Aydınlatmanın yeterli olduğu yerlerde,
- 3- Öndeki aracı takip ederken,
- 4- Gece bir aracı geçerken yan yana gelinceye kadar,
- 5- Gündüz görüşü azaltan sisli,yağışlı ve benzeri havalarda kullanılır.

Kuyruk ışıklarının uzağı veya yakını gösteren ışıklar veya sis ışıkları ile birlikte kullanılması zorunludur.

- Kısa farla 25 m. , uzun farlar 100 m. ileriye aydınlatır.

Işıkların Kullanılmasında Yasaklar;

- 1- Sis ışıklarının; sisli,karlı ve sağanak yağmurlu havalar dışında ve diğer farlarla birlikte yakılması,
- 2- Dönüş ışıklarının “geç” anlamında kullanılması,
- 3- Karşılaşmalarda ışıkların söndürülmesi,
- 4- Öndeki aracı geçişlerde uyarı için çok kısa süre dışında uzağı gösteren ışıkların yakılması,
- 5- Yönetmelikte belirlenen esaslara aykırı nitelikte ışık takılması ve kullanılması
- 6- Sadece park lambaları veya sis ışıkları ile seyredilmesi, yasaktır.

ARIZALI ARAÇLAR

İşaretlenmesi;

Bozulan araçların durumuna göre;

- 1- Araçların park ışıkları yakılmadığı, yakılmadığı ve yakılması halinde bile, diğer araç sürücüleri tarafından 150 m. mesafeden açıkça görülmediği takdirde, bozulan aracın ön ve arkasına uygun yerlere, diğer araç sürücülerinin 150 m. mesafeden açıkça görebilecekleri şekilde birer kırmızı reflektör veya kırmızı ışıklı cihaz konulması,
- 2- Dönemeç veya tepe üstü gibi yerlerde, kırmızı renkteki yansıtıcının veya kırmızı ışıklı cihazın, araçtan en az 30 m. uzaklığa, diğer araç sürücülerinin en az 150 m. mesafeden görebilecekleri yer ve şekilde yerleştirilmesi,
- 3- Otobüs, kamyon ve çekicilerin arızalanması halinde, normal hava şartlarında en az 150 m. den net olarak görülebilir şekilde 150 x 25 cm. ebadında engel işaretinin konulması mecburidir. Bozulan araç tehlikeli madde taşıyor ise, her durumda kırmızı ışıklı cihaz kullanılacak ve devamlı şekilde başında beklemek suretiyle gözetim altında tutulacaktır. Gerekli tedbirler alınıncaya kadar araçta acil uyarı (dörtlü ikaz) lambaları varsa bunlar yakılır.

Çekilmesi;

Çekilen Aracın;

- 3- Ağırlığı, çeken aracın taşıması sınırından fazla ağır olmayacaktır.
- 2- Sürücünün yönetiminde olacaktır.
- 3- Işık donanımı bozuk ise, arkasına gündüz 20 x 20 cm. ebadında kırmızı bez, gece kırmızı ışık veya reflektör konur.

Çeken ve Çekilen Araçlarla İlgili Şartlar;

- 1- Her iki araç boş olacak, yolcu taşınmayacak,
- 2- İki aracın bağlantısı çelik çubuk, çelik halat veya zincirlerle yapılacak,
- 3- İki araç arasındaki mesafe 5 m. yi geçmeyecek. Bu açıklık 2,5 m. yi geçtiği takdirde, bağlantının orta kısmına gündüz kırmızı yansıtıcı veya bez, gece kırmızı ışık veya yansıtıcı konacaktır.
- 4- Çekilen aracın freni bozuk ise, çeken araç ile arasındaki açıklık 1 m. den fazla olmayacak, bağlantı, iki aracın birbirlerine yaklaşmalarını önleyecek şekilde (çeki demiri) yapılmış olacak.
- 5- Çeken araç, freni bozuk aracı çekerken 15 km/s. hızdan, diğer hallerde 20 km/s. hızdan fazla hızla sürülmeyecektir.
- 6- Kendi kendine hareket gücü olmayan römork ve benzeri arızalı araçlar ile başka bir araçla çekilemeyecek durumda olan arızalı araçlar, yalnız kurtarıcı araçlarla çekilecektir.

Özetlenecek olursa;

Freni arızalı olmayan araçların çekilmesi:

- Çekme halatı, çekme zinciri veya çekme demiri ile çekilir.
- Çekme halatının uzunluğu en fazla 5m. olmalıdır.
- Halatın uzunluğu 2,5m. geçerse kırmızı yansıtıcı bağlanmalı
- Hız saatte 20km olmalı.

Freni arızalı olan araçların çekilmesi;

- Çeki demiri ile çekilmeli.
- Demir uzunluğu en fazla 1m. olmalı.
- Hız saatte 15km. geçmemeli.

- Her iki durumda da yolcu ve yük taşınmamalı.

TEDBİRSİZ VE SAYGISIZ ARAÇ SÜRME

Araç sürücülerinin;

- 1- Su, çamur ve benzerlerini sıçratarak, atarak, dökerek,
 - 2- Korkutarak veya şaşırtarak,
 - 3- Sigara külü izmaritlerini veya başka şeyleri yola atıp dökerek,
 - 4- Özel amaçlarla keyfi veya kasıtlı davranışlarda bulunmak suretiyle yaya ve taşıt trafiğinin seyir emniyetini ihlal ederek veya tehlikeye düşürerek,
 - 5- Seyir halinde sürücülerin cep ve araç telefonu ile benzeri haberleşme cihazlarını kullanması, Tedbirsiz ve saygısız davranışlarda bulunarak araç sürmeleri yasaktır
- Taşıtlara monte edilecek özel setlerle cep veya araç telefonları ele alınmadan kullanım imkanı sağlandığında, sürücü zorunlu hallerde telefon görüşmesi yapabilecektir.

SES, MÜZİK, GÖRÜNTÜ VE HABERLEŞME CİHAZLARI

Uyarı İşareti Olarak Kullanılan Ses Cihazlarının;

- 1- Yakın ilerisi görülmeyen kavşak, dönemeç ve tepe üstü gibi yerlere yaklaşırken gelişini haber verme, yol trafik durumunun gereğine göre, karayolunu kullananları uyarma ve geçme halleri dışında kullanılması,
 - 2- Kamunun rahat ve huzurunu bozacak şekilde gereksiz veya gereğinden fazla uzun ve ayarsız olarak seslendirilmesi,
 - 3- Geçiş üstünlüğüne sahip araçlarda bulundurulması gerekenlerin diğer araçlara takılarak kullanılması, yasaktır
- Görüntü cihazlarının, kamu hizmeti yolcu taşımacılığı yapan araçlara takılması ve kullanılması yasaktır.

Pikap, Teyp ve Benzeri Cihazlar;

- 1- Dolmuş otomobilleriyle kamu hizmeti taşıması yapan minibüslerde bulunmayacaktır.
- 2- Otobüslerde, sürücünün kullanamayacağı bir uzaklıkta bulunabilecektir.

Hoparlörler;

- 1- Trafik tescil kuruluşlarından izin alındıktan sonra takılabilecektir.

OKUL TAŞITININ ÇALIŞTIRILMA ESASLARI

- 1- Okul taşıtının "DUR" işareti yakıldığında, diğer bütün araçlar duracak, öğrenci indirme bindirme işlemi bitinceye kadar okul taşıtı geçilmeyecektir.
- 2- "DUR" işareti sadece öğrenci indirme bindirme işlemi sırasında yakılacak, bu ışık frene basıldığında yanan ışıkla birlikte yanmayacak.
- 3- Okul taşıtlarına, taşıma sınırını aşacak sayıda öğrenci bindirilmeyecektir.
- 4- Taşıt içi düzenini sağlamak ve taşıta iniş ve binişlerde öğrenciye yardımcı olmak üzere okul taşıtında bir rehber öğretmen veya kişi bulunacaktır.
- 5- Öğrencilerin kolayca yetiştiği cam ve pencereler sabit olacaktır.

- Okul taşıtlarının akasında 30cm. çapında kırmızı dur lambası olmalıdır.
- Hatalı park olursa parasını araç sürücüsü ya da sahibi öder.
- Şehir merkezinde kamyon, otobüs ve traktör park yapamaz.

YAYA, OKUL, DEMİRYOLU GEÇİTLERİNDEN GEÇME

Yaya ve Okul Geçitlerine yaklaşan sürücüler;

- 1- Hızlarını azaltmaları,
- 2- Geçitten geçen yaya veya geçmek üzere bulunan yayalara ilk geçiş hakkını vermeleri,
- 3- Varsa okul geçit görevlisinin işaretine uymaları, zorunludur.

Demiryolu Geçitlerinde Sürücülerin;

- 1- Geçidin durumuna uygun hızla geçmeleri,
- 2- Işıklı veya sesli talimatın vereceği "DUR" işaretine uymaları,
- 3- Taşıt yolu üzerine indirilmiş veya indirilmekte olan bariyer varken geçide girmemeleri

Sürücülerin Kontrolsüz Demiryolu geçitlerinde;

- 1- Geçmeden önce geçide makul bir mesafede durmaları,
- 2- Herhangi bir demiryolu aracının yaklaşmadığından emin olduktan sonra geçmeleri, mecburidir.

ARAÇLARDA AZAMİ UZUNLUK VE AZAMİ DİNGİL AĞIRLIKLARI

ARAÇLARIN BOYUTLARI;

Azami genişlik 2.55 metre , Azami Yükseklik 4.00 metre
Frigofirik taşıtların yalnız frigofirik yapılarında genişlikleri 2.60 metre

AZAMİ UZUNLUKLAR

- Otobüs Dışındaki Motorlu Araçlarda 12.00 Metre
- Romorklarda 12.00 Metre
- İki Dingilli Otobüslerde, 13,50 Metre
- Romorklu Otobüslerde, 18,75 Metre
- Romorklu Kamyonlarda, 18,75 Metre
- İki Romorklu Katarlarda, 22.00 Metre

TOPLAM AĞIRLIKLAR

- 2 Dingilli motorlu araçlarda 18 ton
- 3 Dingilli motorlu araçlarda 25 (26) ton
- 4 Dingilli motorlu araçlarda 32 ton
- 5 veya daha çok dingilli araçlarda 40 ton
- Tahrikli tek dingilli araçlarda 11,5 ton

AZAMİ YÜKLÜ AĞIRLIK

Dingiller arası mesafe 1,3 m ile 1,8 arası ise 18 (19) ton
Tarihsiz tek dingilli araçlarda dingil ağırlığı 10 tondur

YÜKLEME KURALLARI

Araçlara, taşıma sınırı üstünde yolcu veya yük alınması, taşıma sınırı aşılsın veya aşınmasın, dingil ağırlıklarını aşacak şekilde yük yüklenmesi yasaktır.
Ağırlık ve boyutları bakımından özelliği olan özel yüklerin karayolu ile taşınması için Karayolları Genel Müdürlüğü'nden özel izin almak zorunludur.
Araçların ağırlık kontrolleri Karayolları Genel Müdürlüğü'nce yapılır.
Radyoaktif maddelerin yüklenmesi, boşaltılması ve taşınabilmesi için Atom Enerjisi Komisyonu'ndan izin alınması zorunludur.

Yükleme Sırasında Dikkat Edilecek Hususlar;

- 1- Yükün, karayoluna degecek, düşecek, dökülecek, saçılacak, sızacak, akacak, kayacak, gürültü çıkaracak şekilde yüklenmesi,
- 2- Dengeyi bozacak, yolda bir şeye takılacak ve sivri çıkıntılar oluşturacak şekilde yüklenmesi,
- 3- Görüşe engel olacak, aracın sürme güvenliğini bozacak ve tescil plakalarını, ayırım işaretlerini, fren ve dönüş ışıklarıyla yansıtıcıları örtecek şekilde yüklenmesi,
- 4- Aracın boyunu önden 1 m.den, arkadan 2 m.den fazla aşacak şekilde yüklenmesi,
- 5- Kasanın sağ ve sol yanlarından taşacak şekilde yüklenmesi,
- 6- Çamurluk, basamak, kasa kenarı, sürücü mahallinin veya araç üstü, bagaj merdiveni gibi dış kısımlarda ve yük üzerinde yolcu taşınması, yasaktır.

Yük Taşınmak için Yapılmış Araçlarda, Gerekli Hallerde;

- 1- Uygun oturma yerlerinin yapılmış, kasa kenarlarının kapalı ve üzerinin örtülü olması şartıyla, taşıma sınırının her tonu için 2 yolcu taşınabilir.
- 2- Kısa mesafelerde işçi taşınmasında kullanılacaklar için, kasa kapaklarının kapalı ve karoser zeminden itibaren en az 120 cm. yüksekliğinde elle tutulacak sağlam bir korkuluğun bulunması şartı ile taşıma sınırının her tonu için ayakta 2 yolcu (işçi) taşınabilir.
- 3- Tarım ürünlerinin toplanması, yüklenmesi veya boşaltılması amacıyla lastik tekerlekli traktörlerin römork veya yarı römorklarında oturmaları şartıyla, taşıma sınırının her tonu için en çok 3 kişi taşınabilir.

4- Yükle yolcu bir arada taşınırken yükler sağlam olarak yerleştirilmiş ve bağlanmış olmalı, kasanın yan ve arka kapakları kapalı olmalı, yolcular kasa içinde ayrı bir yere oturtulmalıdır.

TEHLİKELİ MADDELERİN TAŞINMASI

Fiziksel ve kimyasal yapı ve nitelikleri bakımından patlayıcı, parlayıcı, yanıcı, yakıcı, kendi kendine tutuşucu veya kolayca ateş alıcı, zehirli veya radyoaktif maddeler ile bunların benzerleri **Tehlikeli Madde sayılır.**

- 1- Tehlikeli maddelerin yüklenmesi ve boşaltılması sırasında buldukları yere 30 m. mesafe içinde, sigara ve benzerleri içilmeyecek, kibrit, çakmak, aydınlatma cihazı ve benzerleri gibi alev ve kıvılcım çıkaran şeyler kullanılmayacak.
 - 2- Tehlikeli madde taşıyan araçların içine 6 voltu geçmeyen pilli fener dışındaki aydınlatma cihazları ile girilmeyecektir.
 - 3- Bu araçlarda iki adet 6 kg. kapasiteli yangın söndürme cihazı bulundurulacaktır.
 - 4- Araca başka yük alınmayacak, mal sahibi veya hizmetliden başka yolcu bindirilmeyecektir.
 - 5- Park etme ve duraklama halinde araç, bir görevlinin gözetimi altında olacaktır.
 - 6- Bu araçları sürenler, yerleşim yerleri dışındaki karayolunda, diğer araçları en az 50 m. mesafeden takip edeceklerdir.
 - 7- Duraklama hallerinde diğer araçlarla aralarında 20 m. mesafe bulunduracaklardır. Tehlikeli madde taşıyan araçlar, şehir içerisinde 30km. şehir dışında 50km. hızla gidebilir. (Eğer boş ise, kendi sınıfının hızı ile)
- **Dolum veya boşaltım sırasında kıvılcım çıkaran nesnelere en fazla 30m. yaklaşır, park anında 20m. takip mesafesi 50m. olmalıdır.**
 - **Tehlikeli madde taşıyan araçlarda 6kg. iki adet yangın söndürme cihazı ve temizlik anında tanker içindeki aydınlatma feneri de 6 voltluk pil olmalıdır.**
 - **Arıza anında başka bir gözcü bulunmalıdır.**

OTOYOL KURALLARI

- 1- Otoyola girerken **“Hızlanma Şeridi”**nden yararlanılarak, yoldaki trafiğin akış hızına uyum sağlandıktan sonra hızlanma şeridinin sonundan otoyol bandına girmek zorunludur.
 - 2- Otoyolda duraklamak, park etmek gibi geri gitmek ve geriye dönmek yasaktır.
 - 3- Kaza ve arıza gibi zorunlu hallerde taşıtın emniyet şeridine alınarak işaretlenmesi gerekir. Emniyet şeridinde seyretmek yasaktır.
 - 4- Otoyoldan çıkarken de **“Yavaşlama Şeridi”**ne şeridin başından girmek bu şerit boyunca hız azaltmak zorunludur.
- Otoyolda seyrederken, altına inilmemesi gereken hız sınırına mecburi asgari hız denir.

MOTORLU TAŞITLARDA TRAFİĞE KATILMA-TESCİL İŞLEMLERİ

Araç sahipleri araçlarını yönetmelikte belirtilen esaslara göre yetkili tescil kuruluşuna tescil ettirmek ve tescil belgesi almak zorundadır.

1- Tescili zorunlu olan ve daha önce tescili yapılmamış bir aracı satın alan veya gümrükten çeken araç sahipleri:

->Satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde gerekli bilgi ve belgelerle birlikte yazılı olarak yetkili tescil kuruluşuna müracaat etmek zorundadırlar.

2- Tescili araçları NOTER senediyle satın veya devir alan araç sürücüleri, aracı adına tescil ettirmek üzere gerekli bilgi ve belgelerle birlikte bir ay içinde yetkili tescil kuruluşuna müracaat etmek zorundadırlar.

3- Tescil edilerek tescil belgesi alınan araçların karayoluna çıkabilmesi için ayrıca **TRAFİK BELGESİ ve TESCİL PLAKALARI**'nı alması gerekir.

4- Tescil belgesi, trafik belgesi ve tescil plakaları araç üzerinde hazır ve uygun durumda bulundurmada araç trafiğe çıkamaz.

5- Tescil işlemleri geciken araçların geçici olarak trafiğe çıkarılıp karayolunda kullanılması için: Geçici trafik belgesi ve Geçici trafik plakaları alınması mecburidir.

6- Tescil plakalarının araç üzerinde ve uygun durumda bulundurulması yanında ışıkların yakılması ile birlikte arka plakaların 20 metre mesafeden okunabilecek şekilde aydınlatılmış ve temiz olmalıdır.

7- Motorlu bir aracın işletilmesi ve herhangi bir kazaya karışması gibi durumlara karşı **MALİ SORUMLULUK SİGORTASI** yaptırmayı zorunludur.

8- Motorlu araç sürücüleri: trafik zabıtası (polisi) tarafından yapılacak denetim ve kontrol sırasında,

a) sürücü belgesini

b) tescil belgelerini

c) trafik belgesini

d) mali sorumluluk sigorta poliçesini ve tescil plakalarını göstermek zorundadır.

9- Araç sahipleri ekonomik ömrünün dolması, kaza, yangın, tahrip edilme veya benzeri sebeplerle hurdaya ayırdıkları araçların tescilinin silinmesi için hurdaya ayırma tarihinden itibaren 1 ay içinde ilgili tescil kuruluşuna dilekçe ile müracaat etmek zorundadır.

ARAÇLARIN MUAYENE MECBURİYETLERİ VE SÜRELERİ:

1) Hususi otomobiller ile bunların her türlü römorkları:

-Trafığe çıkarılışından sonra ilk 3 yaş sonunda ve devamında her 2 yılda bir.

-Resmi ve ticari plakalı e bunların her türlü römorkları: İlk trafığe çıkışından itibaren ilk 2 yaş sonunda devamında yılda 1

-Lastik tekerlekli traktörler ve bunların her türlü römorkları: İlk trafığe çıkışından itibaren ilk 3 yaş sonunda ve devamında her 3 yılda bir.

-Diğer bütün motorlu araçlar ile bunların her türlü römorkları ilk bir yaş sonunda ve devamında her yıl periyodik muayeneye tabi tutulur.

2) Motorlu taşıtın muayene süresi dolmamış olsa bile:

-Kazaya karışması sonucu yetkili zabıtaca muayenesi görülen araçlar,

-Üzerinde değişiklik yapılan araçlar ayrıca özel muayeneye tabi tutulurlar.

3) Araç üzerinde yönetmelikte belirtilen şekilde yapılacak her türlü değişikliğin araç sahibi tarafından 30 gün içinde yetkili tescil kuruluşuna bildirilmesi mecburidir.

4) Uyuşturucu ve keyif verici maddeleri almış olanlar:

-Derhal araç kullanmaktan men olurlar.

-Mahkeme kararıyla para ve hapis cezası ile cezalandırılır, sürücü belgesi süresiz olarak geri alınır.

TRAFİK KAZALARI

Trafik Kazalarına El Konulması;

Kaza nedenlerini, iz ve delillerini belirleyecek "Kaza Tespit Tutanağı" düzenlemek üzere trafik zabıtasınca (polis ve jandarma) el konulur:

1- Trafik kazalarında yolun trafığe kapandığı hallerde, yolu trafığe açmak,

2- Karayolunu kullananlar için ek bir tehlikenin oluşmasını önlemek için gerekli tedbirleri almak,

3- Yaralılara ilk yardım yapılmasını veya en yakın sağlık kuruluşuna gönderilmesini sağlamak,

4- Kaza yerindeki mal güvenliğini sağlamak,

5- Trafik Kazası Tespit Tutanağı düzenlemek,

Kazaya Karışanların Sorumlulukları;

1- Durmak ve trafik güvenliği için gerekli önlemleri almak,

2- Kaza yerindeki durumu değiştirmemek,

3- Olayı görevlilere bildirmek, kaza yerinden ayrılmamak,

4- Olayda taraf olanlar, istendiğinde diğer tarafa kimlik ve adreslerini bildirmek, sürücü ve trafik belgeleri ile sigorta poliçelerini göstermek, bunlara ait gerekli bilgileri vermek,

5- Başında sahibi ve sorumlusu bulunmayan araç veya mala zarar verilmesi halinde; aracın, malın ilgisini bulmak. Bulunmadığı takdirde zarar verilen aracın veya malın görülebilen yerlerine not bırakmak.

Kaza sadece maddi hasarla sonuçlanmış ise, kazaya karışan bürün tarafların, aralarında yazılı olarak anlaşmaları halinde olay yerinden ayrılabilirler. Olay yerinden ayrıldıktan sonra, kaza tespit tutanağını düzenlemesini isteyemezler.

Kaza Yerinden Geçenlerin Sorumlulukları;

- 1- Kaza yerinde usulüne uygun ilk yardım tedbirlerini almak,
- 2- Olayı en yakın zabıtaya veya sağlık kuruluşuna bildirmek,
- 3- Yetkililerin isteği halinde yararlı sağlık kuruluşuna götürmek.

ASLİ KUSURLAR

1. Kırmızı ışıktta geçmek. Trafik polisinin dur ikazına uymamak.
2. Şeride tecavüz etmek.
3. Bir araca arkadan çarpmak.
4. Karşı yönden gelen şerit ve yol bölümünden gitmek.
5. Sollama kurallarına uymadan araç sollamak.
6. Dönüş kurallarına uymamak.
7. Daralan yollarda öncelik hakkına uymamak.
8. Şehirler arası yollarda park yapmak.

- Alkollü araç kullanmak, hız limitini aşarak araç kullanmak, ehliyetsiz araç kullanmak
ASLİ KUSUR DEĞİLDİR.

TRAFİK SUÇLARI ve KARŞILIĞI CEZALAR

Trafik suçlarına ilişkin davalara trafik mahkemeleri, bunların bulunmadığı yerlerde sulh ceza mahkemelerinde bakılır.

Adli Cezalar;

- 1- Hafif para cezası
- 2- Hafif hapis (Hafif para cezası ile birlikte)
- 3- Belgelerin geri alınması (Hafif para cezası ile birlikte)
- 4- İşyeri kapatma (Hafif para cezası ile birlikte)

İdari Cezalar;

- 1- Para cezası
- 2- Belgelerin geri alınması
- 3- Puan cezası (Suçun işlendiği tarihten geriye doğru bir yıl içinde toplam 100 ceza puanını dolduran sürücülerin sürücü belgeleri 2 ay süre ile geriye alınır ve eğitime tabi tutulur. Aynı yıl içinde ikinci defa 100 ceza puanını dolduran sürücülerin sürücü belgeleri 4 ay süre ile geri alınarak psiko-teknik değerlendirilmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar. Muayene sonucunda sürücülük yapmasına engel hali bulunmayanların belgeleri, süresi sonunda iade edilir. Bir yıl içinde üç defa ceza puanını dolduran sürücülerin sürücü belgeleri süresiz olarak iptal edilir.)

- Ölümle sonuçlanan trafik kazalarına asli kusurlu olarak sebebiyet veren sürücülerin sürücü belgeleri ise 1 yıl süre ile geri alınır.

İdari bir trafik suçu işlenenler hakkında Ceza Tutanağı düzenlenir. Ceza Tutanağının bir örneği ilgiliye verildiği veya tebliğ edildiği tarihten 10 gün içinde ödenmesi gerekir. 10 gün içinde ödenmeyen para cezaları iki katına çıkar ve ödeme süresi 10 gün daha uzar. Bu süre içinde de para cezaları üç katına çıkar. Uzama süresi içinde de ödenmesi durumunda ödenmeyen para cezaları üç kat olarak takip ve tahsil edilir.

- Trafik para cezası tutanakları, takip ve tahsil için bu tutanakları düzenleyenler tarafından 7 iş günü içinde ilgili mal sandığına gönderilir.

ARAÇLARDA BULUNDURULMASI ZORUNLU ARAÇ ve GERÇLERİ

Takograf;

Otobüs kamyon ve çekicilerde.

Taksimetre;

Taksi otomobillerinde

Yangın söndürme cihazı;

Cihaz sürücünün hemen yanında bulunmalıdır.

- Otomobil, minibüs ve kamyonetlerde 1 kg. kapasiteli bir adet,
- Otobüs, kamyon ve çekicilerde 6 kg. kapasiteli bir adet,
- Tehlikeli madde taşıyan araçlarda 6 kg. kapasiteli iki adet,

Reflektör;

Motosiklet ve motorlu bisiklet hariç, bütün motorlu araçlarda iki adet,

Stepne;

Şehirlerarası yolcu taşıyan bütün araçlarda,

Tekerlek takozu;

Otobüs, azami ağırlığı 3,5 tondan fazla olan araçlar ve iki dingilli römorklarda bir adet. Üç veya daha çok dingilli taşıtlarda ve tek dingilli römorklarda iki adet.

Yedek malzeme ve takımlar;

Otomobil, minibüs, Otobüs, kamyonet, kamyon, çekici ve lastik tekerlekli traktörlerde.

İlk yardım çantası;

Otomobil, minibüs, Otobüs, kamyon, çekici ve lastik tekerlekli traktörlerde

Engel işareti;

Otobüs, kamyon, çekicilerde 150 x 25 cm. ebadında bir adet.

ÇEVRE

Çevre;

İnsanı etkileyen ve insanlardan etkilenen dış ortama denir.

Çevre koruma;

Çevre kirliliğini önlemek amacıyla yapılan çalışmalara denir.

Atık;

Çevrede bozulma meydana getirecek miktarda çevreye boşaltılan maddelere denir. Atıklar çirkin görünüm arz etmesinin yanı sıra pis koku yayar ve hastalık bulaştıran zararlıların üremesine sebep olur.

Çevre Kirliliği;

İnsanların faaliyetleri sonucu havada, suda, toprakta meydana gelen olumsuz gelişmeler, ekolojik dengenin bozulması, gürültü koku, ve atıkların meydana getirdiği zararlı sonuçlardır.

Çevre Hakkı;

Herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını ihlal edenlere karşı yargı mercileri önünde savunma hakkıdır.

DbA;

Ses değerlendirme birimi,

Gürültü;

Kişilerin huzurunu, ruh ve beden sağlığını bozacak seviyede çıkartılan, istenmeyen seslerdir.

Çevre Kirlilikleri;

1- Hava kalitesini bozan kirlilik sebepleri:

- Bakım yapılmamış araçların fazla yakıt yakması,
- Temiz olmayan yakıt kullanılması,
- Trafik yoğunluğunu,
- Zorunlu haller dışında araç kullanma,

- e) Trafik yoğunluğu nedeniyle aracın uzun süre trafikte seyretmesi,
- f) Duraklama ve park etme sırasında motorun gereksiz yere çalıştırılması,
- g) Araç motoru rölantide çalışırken egzozdan çıkan karbon monoksit gazı % 3,5'den, araç hareket halindeyken % 4,5'den fazla olmamalıdır.
- h) Araçların egzoz gazları, yağ ve yakıt sızıntıları, akıntıları ve buharları, lastik tozları ve parçaları, araçların taşıdıkları yüklerin tozması, buharlaşması v.b.
- i) Taşıtlara taşıma sınırı üzerinde yük yüklemek, aşırı hızlı gitmek, araç dışına gereksiz aksesuarlar takmak, seyir halinde camları açmak, lastik havalarının uygun seviyede olmaması, gereksiz yere taşıt kullanmak havayı kirletir.

Küçük silindir hacimli taşıtların kullanılması, aynı güçte olan taşıtlardan hafif olanının tercih edilmesi, yürüyerek gidilebilecek yere her hangi bir araçla gidilmemesi çevrenin korunması için alınacak tedbirlerdendir. Kurşunsuz yakıt kullanılmalı, çünkü havadaki kurşun kirliliğinin en önemli kaynağı taşıtlardır. Üstelik kurşunsuz yakıt kullanan araçların egzoz sistemlerindeki katalitik konvektör, egzozdan çıkan zehirli gazların zehirleyici etkilerini azaltmaktadır. Mümkün olduğunca toplu taşıma araçlarından yararlanmalıdır. Araç kullanırken trafiğin yoğun olmadığı saatleri, trafiğin yoğun olmadığı yolları tercih etmek gerekir. Gidilecek yere en kısa mesafeden gidilmelidir. Kısa mesafenin seçilmesi, enerji ve yakıt tasarrufu sağlamanın yanı sıra çevrenin kirlenmemesi bakımından da yarar sağlar. Üstelik turistlerde temiz bir ülkeyi tercih ederler. Hava kirliliği, insanlarda nefes darlığı, kanser ve toplu ölümler gibi zararlara yol açmaktadır.

2- Toprak Kirliliği

Otomobil, minibüs, Otobüs, kamyonet, kamyon, çekici ve lastik tekerlekli traktörlerde;

- a) Araç bakımlarının uygun ortamlarda yapılması, motor yağı, yakıt, asit vs. atıkların toprağa dökülmesi,
- b) Araçlarda kullanılan, yenilen ve içilen maddelerin artıklarının çevreye atılması,
- c) Kimyasal ve radyoaktif maddelerin emniyet tedbirleri alınmadan taşınması, (Radyoaktif maddelerin yüklenmesi, taşınması ve boşaltılması için Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'ndan izin alınması zorunludur.)
- d) Sürücülerin orman ve tarım arazisi yangınlarına sebep olmaları,
- e) Dökülecek, taşacak tozacak vb. şekillerde yük taşımak.

Bunlar toprak kirliliğine neden olur.